

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem – Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA) – Licenz
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	HANGSZERISMERET és hangszerelés – TLM 3406						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	E	2.7 Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					6
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					6
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek: koncertrésztvétel (opera, filharmonia, kamaraestek, stb.), zenehallgatás, stb.					+
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	28				
3.8 A félév össz-óraszama	56				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • általános zenetörténeti és zeneelméleti ismeretekkel való rendelkezés
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • zenei képességekkel való rendelkezés (zenei hallás, ritmusérzék) • kottakövetési (kottaolvasási) készséggel való rendelkezés

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • 75 %-os jelenléti kötelezettség • vetítő, hangfalak, zongora • kötelező olvasmányok tanulmányozása és a feladatok elvégzése
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • 75 %-os jelenléti kötelezettség • szemináriumi feladatok megoldása (órák keretében és tanórákon kívül) • fontosabb kolozsvári könyvtárak használata, többek között: <ul style="list-style-type: none"> ▪ BBTE Református Teológia, Zenepedagógia Tanszék Könyvtára

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BCU – Lucian Blaga Központi Könyvtár + online adatbázis ▪ Gheorghe Dima Zeneakadémia Könyvtára
--	---

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • hangszeres, vokális és zenekari kottaolvasás készségének kialakítása • hangszínhallás készségének fejlesztése • stílusfelismerési képesség kialakítása • transzpozíció-olvasás/írás készségének fejlesztése • különböző hangszerek játéktechnikája, illetve a hangszerezés értelmezési képességének fejlesztése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei befogadókészség kialakítása • az esztétikai értékítélet képességének kialakítása • a rendszerezés képességének fejlesztése • az önálló zenehallgatási- és hangverseny-látogatási igény kialakítása • interdiszciplináris kapcsolatok kialakításának készsége – egyrészt zenei tárgyakkal (zeneelmélet, formatan, összhangzattan, ellenpont, folklór, hangszertörténet és hangszerelmélet, hangszertanulás, partitúraolvasás, karvezetés), másrészt zenén kívüli tárgyakkal (irodalom, egyetemes történelem, művészettörténet, földrajz, szociológia, stb.)

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei műveltség megalapozása • a hangszerelméleti tájékozottság kialakítása, ismeretek bővítése és rendszerezése • a hangszerek (historikus, kortárs), együttesek iránti érdeklődés felkeltése • a tudatos zenehallgatás szintjének elérése • zeneszerzők életének, tevékenységeinek, alkotásainak megismerése a hangszerelmélet tükrében • a történelmi, művészettörténeti, irodalmi, képzőművészeti és hangszertörténeti fejlődés párhuzamba állítása, kölcsönhatásainak és összefüggéseinek felderítése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a hangszertörténeti és hangszerelméleti terminológia megismerése, elsajátítása és helyes használata • a zenei hangszerek és hangszercsaládok megismerése • a hangszerek történetének és fejlődésének megismerése • a hangszerek fizikai felépítésének részletes megismerése, technikai sajátosságainak felvázolása, megszólaltatási módzatainak bemutatása, speciális effektusok megszólaltatási módzatainak megismerése • hangszerek osztályozási rendszerének ismertetése • hangszerek ambitusainak elsajátítása • a hangszerek szólamainak lejegyzése különböző kulcsok, transzpozíciós eljárások segítségével • a transzponáló hangszerek sajátos írása és olvasása • hangszínbeli, regiszterbeli specifikumok bemutatása • a zeneirodalom jellegzetes, különböző hangszerekre írott műveinek megismerése • hangszerek társítása, zenei együttesek létrejöttének története • hangszerfelismerés zenehallgatás révén • hangszerezési technikák és eljárások megismerése

	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei elemzések megvalósításához szükséges hangszerelméleti ismeretek elsajátítása • hangszerelési traktátusok tanulmányozása (S. Adler, P. L. Alexander, Casella-Mortari) • hangszerelés kijelölt hangszeregyüttesre (figyelembe véve a hangszerek technikai jellegzetességeit, ambitusát, regiszterbeli sajátosságait, hangszínét, lejegyzési módozatát, egymással való társítását)
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	didakt. módszerek
<p>1. a. Téma: Fúvós- és ütőhangszerek osztályozási rendszere.</p> <p>b. Kulcsszavak, fogalmak: fizikai tulajdonságok, rezgések, akusztikai tulajdonságok, idiofon-, membranofon-, aerofon- és hangszerek, Hornbostel-Sachs rendszertan, rezonátor, hullámhossz, felhangok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>2. a. Téma: A fúvós hangszerek - bevezető</p> <p>b. Kulcsszavak: aerofon, idioglott, heteroglott, ajaksípok, a nyelvcsíkok (nádnyelv), tölcséres fúvóka, fafúvósok, rézfúvósok, peremhang, hengeres csövek, kúpszerű csövek, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok: vibrato, legato, staccato, kettős hangismétlés, tremolo, frullato, glissando, Slap Tonguing, trilla, felhangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>3. a. Téma: A fuvola és a fuvolacsalád</p> <p>b. Kulcsszavak: hangszercsalád, fúvóka, test, piccolo, fuvola, altfuvola, basszusfuvola, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>4. a. Téma: Az oboa és az angolkürt</p> <p>b. Kulcsszavak: hangszercsalád, dupla nádnyelves fúvóka, test, kónikus, oboa, oboa d'amore, angolkürt, basszus oboa, Heckelphon, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások, effektusok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>5. a. Téma: A klarinétcsalád</p> <p>b. Kulcsszavak: hangszercsalád, szopráninó (vagy pikoló-) klarinét, kis (vagy Esz-) klarinét, D-klarinét, C-klarinét, B-klarinét, Á-klarinét, clarinetto d'amore, basszetskürt, altklarinét, kontraaltklarinét, basszusklarinét, kontrabasszusklarinét, clarino, szimpla nádnyelves fúvóka, test, hengeres belső üreg, grenadilfa, poliszander, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások, effektusok, transzponálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>6. a. Téma: A fagott</p> <p>b. Kulcsszavak: kettős nádsíp, dulcián, kortholt, fagott, kontrafagott, F-kulcs, C-tenorkulcs, kolorisztikus hatások, effektusok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd

	- magyarázat
7. a. Téma: Hangszerelés fafúvós hangszerekre és hangszeregyüttesekre b. Kulcsszavak: zenekar, hangszercsalád, együttes, hangszerelés, kettőzés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, regiszterbeli jellegzetességek, kombináció, hangszín, homofon-, kontrapunktikus írásmód, kontraszt	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8. a. Téma: A rézfúvós hangszerek - bevezető b. Kulcsszavak: tölcséres fúvóka, rézfúvósok, kúpszerű csövek, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok: vibrato, legato, staccato, kettős hangismétlés, tremolo, frullato, glissando, Slap Tonguing, trilla, felhangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika, hangszerkombináció, együttesek, szimfonikus zenekar, kürt-család, trombita-család, harsona-család, tuba-család, natúrhangszer, toldalékcsovek, ventilek, tolókák, tompítók	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
9. a. Téma: A kürt b. Kulcsszavak: kürt-család, kettőskürt, F-kürt, alaphang, felhangok, natúrkürt, forgószelepek, ventilek, toldalékcsovek, fojtás	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
10. a. Téma: A trombita b. Kulcsszavak: trombita-család: C-, D-, Es-, E-, F-trombita (felfelé), piccolo trombita, B-, A-, F-, E-, Es-, D-trombita (lefelé), basszstrombita, transzponáló hangszerek, felhangok, szelepek, natúr trombita, buccina, szalphinx, clarino, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, effektusok, tompító	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. Téma: A harsona és a tuba b. Kulcsszavak: tolótrombita, sackbutt, B-tenorharsona, alt-, basszusharsona, 7 pozíció, F-toldás, tompító, felhangok, hangszín, effektusok, artikuláció, regiszteri sajátosságok, csúsztatott glissando	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. Téma: Hangszerelés rézfúvós hangszerekre és együttesekre b. Kulcsszavak: tölcséres fúvóka, rézfúvósok, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok, felhangok képzése, ambitus, regiszter, hangszerkombináció, együttesek, szimfonikus zenekar, tompítók	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
13. a. Téma: A zongora, csembaló és az orgona b. Kulcsszavak: kordofon, aerofon, mechanika, regiszterek, hangszín, hangképzés, ambitus	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
14. a. Téma: Ütőhangszerek b. Kulcsszavak: idiofon-, membranofon hangszerek, (oktáv)transzponáló hangszerek, hangterjedelem, dallamhangszer, szimfonikus zenekar	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat

8.2 Szeminárium	didakt. módszerek
<p>1. a. Téma: Ajaksípok</p> <p>b. Kulcsszavak: fuvola az ókori Európában, középkor és reneszánsz: fuvalák és furulyák vetekedése, barokk: Quantz – a fuvola győzelme, Böhm – a fuvola tökéletesítése, fém vagy fa?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>2. a. Téma: Ajaksípok – a modern fuvolacsalád</p> <p>b. Kulcsszavak: modern fuvola, altfuvola, ksfuvola (piccolo), ajaksípok a zeneirodalomban</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>3. a. Téma: Kettős nyelvűsípok</p> <p>b. Kulcsszavak: ókor: aulos és tibia, középkor: pásztorsíp és launedda, reneszánsz: családok, pommer, szordún, görbekürt, zúgósíp, cink, barokk: oboe d'amore, oboe da caccia, az oboe és szerepe a zeneirodalomban</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>4. a. Téma: Kettős nyelvűsípok – a modern oboacsalád</p> <p>b. Kulcsszavak: modern oboe, az angolkürt, a fagott, kontrafagott, a kettős nyelvűsípok szerepe a zeneirodalomban, fúvóegyüttesek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>5. a. Téma: Egyszerű nyelvűsípok</p> <p>b. Kulcsszavak: európai elődök: píbgorn, chalumeau, hólyagduda, Denner újítása, a klarinét története, klarinét szerepe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>6. a. Téma: Egyszerű nyelvűsípok. A klarinét.</p> <p>b. Kulcsszavak: európai elődök: basszet-kürt, modern klarinét, basszusklarinét, D- és Esz-klarinét, tárogató, szaxofon, szaxofoncsalád (szoprano, szoprán, alt, tenor, bariton, basszus)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>7. a. Téma: A kürt</p> <p>b. Kulcsszavak: lur, cornu, elefántagyar-kürt, harci- és vadászkürtök, vadászkürt és erdei kürt, Hampel és az „invenció-kürt”, billentyűs kürt, Blümel-találománya: a szelep-mechanizmus, a kürt a szimfonikus- és az operai zenekarban, játéktechnika, transzponálás, írás-olvasás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>8. a. Téma: A trombita</p> <p>b. Kulcsszavak: salpinx, tuba, lituus, karynx, öröklött és szerzett kiváltságok, magas és mély trombiták, „principal” és „clarin”, Bach-trombita, szeleptrombita, basszus-trombita, trombita a zeneirodalomban, kornett és elődök (jelzőkürt, postakürt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>9. a. Téma: A harsona</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés

<p>b. Kulcsszavak: buccina, harsona-történet, toronyzene, szoprán-, alt- és basszusharsona, a szelep-harsona, modern harsona, a húzó-trombita</p>	<p>- problematizálás - párbeszéd - magyarázat</p>
<p>10. a. Téma: A tuba</p> <p>b. Kulcsszavak: serpent, basszuskürt, offikleid, Adolphe Sax, szaxkürtök, basszustuba, kontrabasszustuba, Wagner-tubák, szárnykürt, eufonium, helikon, bombardon, tuba a szimfonikus zenekarban, szerepe</p>	<p>- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat</p>
<p>11. a. Téma: Az orgona</p> <p>b. Kulcsszavak: ókor: pánsíp, duda, víziorgona, középkor: orgona Bizáncban és Nyugaton, mixtúrák, portatív, pozitív, reneszánsz: regál, regiszterek, barokk-rogona, orgona a 20. században, harmónium, harmonika, üvegharmonika</p>	<p>- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat</p>
<p>12. a. Téma: Az ütőhangszerek fejlődése</p> <p>b. Kulcsszavak: üstdob „pályafutása” és szerepe, kisdob, pergődob, janicsárzene, triangulum, réztányér, nagydob, csörgődob, kasztanyett, fadob, tamtam, gong, antik tányér, hangutánzó szerszámok, Dél-Amerikai jellegzetességek</p>	
<p>13. a. Téma: Az ütőhangszerek - dallamhangszerek</p> <p>b. Kulcsszavak: harangjáték, cseleszta, xilofon, marimba, vibrafon, játéktechnika</p>	<p>- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat</p>
<p>14. a. Téma: A szimfonikus együttes – a zenekari kultúra születése és fejlődése. A vezénylés története.</p> <p>b. Kulcsszavak: a) ókori zeneegyüttesek, heterofónia, középkori hangszeres együttesek, többszólamúság, reneszánsz: polifon hangszerek, hangszer-családfák, zenekari kultúra kezdetei: Lassus, Gabrieli, Monteverdi, barokk-zenekar, Corelli, Vivaldi, Händel, Bach, klasszicizmus: dinamika és egyensúly, szonátaforma és hangszerelés, létszám, ültetés, romantika: Beethoven, Weber, Liszt, Wagner, Strauss, hangszerek fejlődése, modern zenekari stílus, Debussy, Bartók</p> <p>b) cheironomia, gregorián-vezetés, karmesteri pálca, Palestrina, viták a „hangos” vezénylés körül, barokk: csembaló-karmester, Bach, Lully, klasszicizmus: kettős vezénylés, a mannheimi zenekar, Gluck, a hegedűs-karmester, Beethoven, romantika: Nicolai, Spontini, Weber, Mendelssohn, Habaneck, Liszt, Wagner, Bülow, 20. század: modern karmester, karmesternélküli zenekar, a vezénylés tudománya</p>	<p>- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat</p>
<p>Könyvészet</p> <p>A. KÖTELEZŐ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darvas Gábor, <i>Évezredek hangszerei</i>, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1961 • Meer, John Henry van der, <i>Hangszerek – az ókortól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1988 • Curt Sachs, <i>The History of the Musical Instruments</i>, Dover Publications, Inc., Mineola, New York, 2006 	

- Jeremy Montagu, *Origins and Development of Musical Instruments*, Scarecrow Press, Inc., Lenham, Md., 2007
- Anthony Baines (szerk.), *Musical Instruments through the Ages*, Penguin Books, London, 1974
- Adler, Samuel, *The Study of Orchestration*, 3rd Edition, W. W. Norton & Company, Inc., New York – London, 2002
- Alexander, Peter Lawrence, *Professional Orchestration – Vol. 1: The First Key: Solo Instruments & Instrumentation Notes*, Alexander Publishing, Petersburg – USA (Florida), 2008
- Casella, Alfredo – Mortari, Virgilio, *A mai zenekar technikája*, Zeneműkiadó, Budapest, 1978
- Michels, Ulrich, *Atlasz – Zene*, Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest, 2003
- Darvas Gábor, *A totemzenétől a hegedűversenyig*, Zeneműkiadó, Budapest, 1977
- Darvas Gábor, *Zene Bachtól napjainkig*, Zeneműkiadó, Budapest, 1981
- Okos Tibor, *A hangszeres magyar népzeneről*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004
- Pécsi Géza, *Kulcs a muzsikához*, 212-245. old., Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs, 2003

B. AJÁNLOTT:

- Bogár István, *A rézfúvós hangszerek*, Zeneműkiadó, Budapest, 1975
- Pap János, *A hangszerakusztika alapjai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest, 1993
- Piston, Walter, *Orchestration*, Victor Gollancz Ltd., London, 1982
- Berlioz, Hector – Strauss, Richard, *Trease on Istrumentation*, Dover Publications, Inc., New York, 1991
- Blatter, Alfred, *Istrumentation/ Orchestration*, Longman Edition, New York & London, 1980
- Demian, Wilhelm, *Teoria instrumentelor*, București, Editura Didactică și pedagogică, 1968
- Bărbuceanu, Valeriu, *Dicționar de instrumente muzicale*, București, Editura Teora, 1999
- Schulz, Georg Friedrich, *Alte Musikinstrumente – Werkzeuge der Polyphonie*, Schuler Verlagsgesellschaft, München, 1973
- Siklós Albert, *Hangszerek. Hangszínek*, Dr. Vajna és Bokor Könyvkiadó, Budapest, 1941
- Darvas Gábor, *A zenekar hangszerei*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965
- Gábry György, *Régi hangszerek*, Corvina Kiadó, Budapest, 1969
- Siklós Albert, *Hangszerelést, I.-II. kötet*, Rozsnyai Károly Könyv- és Zenemű-kiadása, Budapest, 1910
- Gâscă, Nicolae, *Tratat de teoria instrumentelor*, vol. I și II, București, Ed. Muzicală, 1988
- Jeremy Montagu, *Musical Instruments of the Bible*, Scarecrow Press, Lenham, Md., & London, 2002
- Kunitz, *Istrumentation*, Peters Edition, Leipzig, 1956
- Pașcanu, Alexandru, *Despre instrumentele muzicale*, București, Editura Muzicală, 1980
- Rimski-Korsakov, *Principii de orchestrație I.-II.*, Editura Muzicală, București, 1959
- Oromszegi Ottó, *A fagott – Eredet- és fejlődéstörténet*, Turbucz Nyomda, Budapest, 2003

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyen
10.4 Előadás	<ul style="list-style-type: none"> - A. vizsga: szóbeli / írásbeli / projekt, stb.; - B. vizsga: audíció (hangszerfelismerés) 	<ul style="list-style-type: none"> - problematizálás - számonkérés - vizsga 	40% + 30%

10.5 Szeminárium	<ul style="list-style-type: none"> - aktív szemináriumi jelenlét és tevékenység; - C: a kijelölt órai és önálló szemináriumi feladatok teljesítése (dolgozat / portfólió / projekt / zenei összeállítás, stb. elkészítése és bemutatása); 	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatos megfigyelés - portfólió - bemutatás 	20%
	- D . hivatalból járó pontszám (1 jegypont)		10%

A teljesítmény minimumkövetelményei

- aktív részvétel az új témák kibontásakor és problematizálásakor (kurzus), illetve azok gyakorlati feldolgozásain (szeminárium, önálló feladatok és munkák) – az órák min. 75%-án;
- a félév alatti szemináriumi munkák 100%-os elvégzése kizáró jellegű feltétele a szessziós vizsgán való részvételnek;
- mindhárom vizsgarész (lásd a korábbi: **A**, **B** és **C**) esetében szükséges teljesíteni külön-külön is a hozzárendelt pontszám min. 50%-át;

Kitöltés dátuma

2021. szeptember 17.

Előadás felelőse

dr. Fekete Miklós

Szeminárium felelőse

dr. Fekete Miklós

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató